

СТАНОВИЩЕ

от д-р Тони Богданова Михова – доцент в Технически университет – София, филиал Пловдив

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление: 3.8. Икономика

докторска програма: Икономика и управление (индустрия)

Автор: Станислава Иванова Клисарова-Белчева

Тема: Изследване на групови многокритериални решения при неточна информация в икономически системи в малки и средни индустриални предприятия

Научен ръководител: доц.д-р Галина Мирчева Илиева, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” (ПУ)

1.Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-6983 от 17.12.2019 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Изследване на групови многокритериални решения при неточна информация в икономически системи в малки и средни индустриални предприятия” за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма Икономика и управление (индустрия). Автор на дисертационния труд е Станислава Иванова Клисарова-Белчева – докторантка на самостоятелна подготовка към катедра „Управление и количествени методи в икономиката” с научен ръководител доц.д-р Галина Мирчева Илиева, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

Представеният от Станислава Иванова Клисарова-Белчева комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- протокол от предварително обсъждане н катедрата;
- автореферат;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на минималните национални изисквания;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;

- дисертационен труд;
- копия на научните публикации;
- документ за внесена такса, съгласно Тарифата;
- комплект документи на хартиен носител от т.1 до т.10 – 3 броя;
- комплект документи от т.1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 (евентуално посочване на документи от т.5 и 9 на електронен носител) – 7 броя.

Представеният от кандидата комплект от материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и и съдържа всички необходими за участие в конкурса документи. Съдържанието на представените документи показва, че са изпълнени условията и критериите за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ .

Станислава Иванова Клисарова-Белчева придобива образователно-квалификационна степен “магистър” по специалност “Математика”, специализация „Информатика”, с педагогическа правоспособност в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” през 2001 година. Докторантката притежава допълнителна квалификация „Мениджър на малка фирма” от Международна бизнес школа „Трансбизнес-Е“. От 2013 г. тя е хоноруван асистент по „Информатика”, „Информационни системи и технологии” и „Приложна математика”, Факултет по икономически и социални науки – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, а от 2016 година - учител по математика – СУ „П. К. Яворов“, Пловдив.

От приложената автобиография е видно, че Станислава Иванова Клисарова-Белчева притежава 11 годишен професионален опит като преподавател на ученици, студенти и безработни лица с висше образование и организационен опит в областта на управлението на европейски проекти.

Кратката биографична информация е основание да твърдя, че докторантката има подходящо образование и преподавателски опит в областта на обявената процедура.

2. Актуалност на тематиката

В специализираната литература се откриват сравнително малко научни публикации, посветени на изследването на връзката между ефективността на малкия индустриален бизнес и автоматизираното вземане на решения. Разглеждането на този проблем, както и направеното предложение за използването на модели за обосновани управленски решения в малките и средни индустриални предприятия, във висока степен, обосновава актуалността на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение.

3. Познаване на проблема

Аналитичното проучване на сравнително голям брой литературни и информационни източници (95) и проведеното изследване дават възможност на докторантката да се запознае със състоянието на проблема, да оценява творчески литературния материал и да прави изводи

и предложения. Способността на докторантката да систематизира информацията, да изяснява проблемите в логическа обвързаност и на тази база да откроява своята позиция са основания за познаването на проблематиката.

4. Методика на изследването

Приложените изследователски методи за постигането на зададената цел в дисертационния труд са следните:

- описателен, сравнителен и исторически метод;
- метод на наблюдението и експертната оценка;
- социологически методи (анкетно проучване, интервюта с представители на бизнеса);
- аналитичен и дедуктивен метод;
- математически методи (статистически анализ, многокритериален анализ);
- изучаване на добри практики и положителен опит.

Използваните изследователски методи позволяват да бъдат постигнати поставените цели и да бъдат решени изследователските задачи.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е с общ обем 189 страници. От тях: въведение, три глави, заключение и приноси – 124 страници, библиография на използваните източници – 10 страници, списък на фигурите, таблиците и съкращенията – 6 страници, декларация за оригиналност – 1 страница, приложения – 48 страници. В изложението са включени: 41 фигури и 30 таблици. Включва пет приложения.

Първа глава разглежда теоретико-методологичните основи на вземането на управленски решения. Разяснени са съвременните методи за подпомагане на процеса на вземане на управленски решения, направена е класификация на методите за многокритериален анализ. Акцентът е върху представянето на нов концептуален модел за автоматизация на вземането на управленски решения на всички управленски равнища и във всички функционални области на предприятията, както и върху връзката между ключовите фирмени показатели и вземането на управленски решения.

Втора глава се фокусира върху обекта на изследване с направения анализ на състоянието на индустриалните МСП. Интерес представлява проучването на ефекта от внедряването на иновативен бизнес софтуер, улесняващ вземането на решения в промишлените МСП. На основата на предложеният в Първа глава концептуален модел и чрез емпирично изследване се установяват състоянието, ползите и проблемите, свързани с приложението на бизнес интелигентните системи (БИС) в индустриалните МСП. Разработени са препоръки за по-ефективно използване на системите, подпомагащи вземането на решения, от малкия индустриален бизнес.

Трета глава е посветена на създадения софтуерен продукт Система за интерактивно вземане на решения с точни и размити числа (СИБВТРЧ). Анализират се ползите от автома-

тизирано вземане на управленски решения чрез посоченият софтуерен продукт. Акцентът е върху създадената авторска методология за автоматизирано вземане на решения като нов подход за повишаване на ефективността в индустриалните МСП.

Дисертационният труд е завършено изследване, с успешно реализирана цел и задачи. Оценявам високо следните приноси на докторантката:

- създаденият прототип на нова интерактивна софтуерна система за многокритериален анализ (МКА) чрез класически и модерни методи за наредба на алтернативи.
- разработената нова методология за автоматизация на вземането на решения в иМСП и алгоритъм за нейното приложение при точни и размити данни.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантката посочва 3 научни публикации по темата на дисертационния труд. Две от публикациите са разработени в екип с други съавтори, а една е самостоятелна. Една от колективните статии е цитирана в четири научни публикации.

Посочените публикации дават възможност за популяризиране на научните търсения на докторантката.

7. Автореферат

Авторефератът съответства на изискванията и отразява в синтезиран вид съдържанието и основните резултати, постигнати в дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръките ми са в две направления:

- популяризиране на получените резултати от изследването за по-доброто позициониране от конкурентите на малките индустриални предприятия, използващи бизнес интелигентни системи и инструменти за автоматизация на бизнес процесите и за вземане на управленски решения;
- задълбочаване изследването на зависимостта между подобреното вземане на решения и динамиката на фирмените показатели в промишлеността.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Факултета по „Икономически и социални науки“, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Станислава Иванова Клисарова-Белчева **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Икономика и управление (индустрия) като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Станислава Иванова Клисарова-Белчева в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма: Икономика и управление (индустрия).

27.01.2020 г.

Изготвил становището:

Доц.д-р Тони Михова